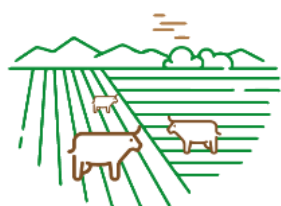

**Procés participatiu per a l'elaboració del Pla Estratègic
de la Ramaderia Extensiva de Catalunya 2021 - 2030**

Sessió territorial 7 - Ponent

RESUM DE LES APORTACIONS

Vallfogona de Balaguer, 9 de novembre de 2021

**Pla Estratègic
per la ramaderia
extensiva
a Catalunya
2021-2030**

Índex

1. INTRODUCCIÓ	4
2. DESENVOLUPAMENT DE LA SESSIÓ	5
3. ASSISTENTS	6
4. TERRITORIALITZEM EL DIAGNÒSTIC	6
5.1. SOBRE LA BAIXA RENDIBILITAT ECONÒMICA	6
5.2. SOBRE EL CONFLICTE AMB LA FAUNA SALVATGE	7
5.3. SOBRE L'APLICACIÓ DE LA PAC	7
5.4. SOBRE L'ESTRICTA NORMATIVA HIGIÈNICO-SANITÀRIA	7
5.5. SOBRE LA DIFICULTAT D'ACCÉS ALS RECURSOS	8
5.6. SOBRE EL DESCONEIXEMENT DEL SECTOR PER PART DE LA POBLACIÓ CIVIL	8
5.7. SOBRE LA MANCA DE FORMACIÓ	8
6. PRIORITZACIÓ DE LES PROBLEMÀTIQUES	9
7. PROPOSTES PER EIXOS	10
7.1. EIX 1. PRODUCCIÓ RAMADERA SOSTENIBLE	10
7.2. EIX 2. CADENA DE VALOR	11
7.3. EIX 3. GESTIÓ DEL TERRITORI	12
7.3. EIX TRANSVERSAL 1. PARTICIPACIÓ I GOVERNANÇA	13
7.4. EIX TRANSVERSAL 2. VALORITZACIÓ, COMUNICACIÓ I PROMOCIÓ	13
7.5. EIX TRANSVERSAL 3. GENERACIÓ DE CONEIXEMENT I INNOVACIÓ	14

1. Introducció

El Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural ha promogut la redacció d'un document de treball anomenat "**Bases per al desenvolupament d'un Pla Estratègic de la Ramaderia Extensiva a Catalunya 2021-2030**".

El document recull un primer **esborrany** tècnic de per on pot anar el futur Pla Estratègic i un **diagnòstic preliminar** sobre la situació de la ramaderia extensiva a Catalunya. També incorpora els criteris de **disseny d'un ampli procés de participació** i algunes **accions** que dins d'un programa pilot ja es podrien posar en marxa durant el 2021.

Al llarg del 2021, concretament passat l'estiu, s'ha **impulsat un procés participatiu per contrastar el document i millorar-lo** en tots aquells aspectes que se'ls hagi pogut passar per alt a l'equip redactor.

El procés participatiu es va iniciar el 20 de setembre amb una sessió informativa (es pot visualitzar la gravació de la sessió al següent enllaç: <https://participa.gencat.cat/processes/PEREC/f/3273/>).

Aquest informe recull resum les aportacions fetes durant la setena sessió territorial, en aquest cas, la corresponent a les Comarques de Ponent i que es va celebrar a Vallfogona de Balaguer. Els resultats d'aquesta sessió es complementaran amb les aportacions rebudes a través d'un qüestionari on line, la sessió de diagnòstic i la resta de les sessions territorials.

2. Desenvolupament de la sessió

Aquesta sessió de treball va tenir lloc el dia **10 de novembre de 2021, de 19 a 21.30 hores**, a Vallfogona de Balaguer, a l'Escola Agrària.

Els objectius d'aquesta sessió eren, bàsicament, els següents:

- Contrastar i completar el diagnòstic en clau territorial.
- Prioritzar les problemàtiques.
- Proposar possibles mesures .

Per assolir aquests objectius, es va seguir aquest **ordre del dia**:

19.00 - Presentació i benvinguda.

I PART

19.10 - Debat: "Territorialitzem el diagnòstic" - Plenari

20.10 - Priorització dels problemes.

II PART

20.20 - Propostes per eixos – En grups

20.40 - Debat plenari sobre les possibles mesures i per explorar el grau d'acord

21.25 - Properes passes – Nominació de les persones enllaç.

21.25 - Cloenda.

3. Assistents

Van assistir un total **de 18 persones**, 6 del sector ramader, 3 de l'Administració, 1 del sector recerca, 5 d'altres àmbits i 3 de l'organització.

Dona la benvinguda **Elisenda Guillaumes**, Directora General d'Agricultura i Ramaderia de la Generalitat de Catalunya i **M.Montserrat Bellet Reig**, Directora de l'Escola Agrària de Vallfogona de Balaguer. Per part de l'organització, va acompanyar la sessió **Laia Batalla**, de l'Escola de Pastors de Catalunya. La conducció de la sessió la van realitzar **Xavier Carbonell i Mar Fàbregas** (de l'equip d'Arc Mediació Ambiental).

4. Territorialitzem el diagnòstic

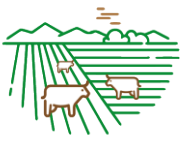
Es va lliurar a totes les persones assistents un document amb una síntesi del diagnòstic de la ramaderia extensiva a Catalunya, com a punt de partida pel debat. Aquesta síntesi s'adjunta com **annex 1**. Es va fer la següent pregunta:

Quins problemes són determinants per tirar endavant l'activitat de ramaderia extensiva a les Comarques de Ponent?

Durant el debat sobre el diagnòstic, es van fer les següents aportacions:

5.1. Sobre la baixa rendibilitat econòmica

- Es constata que aquesta és la principal causa de la desaparició progressiva dels ramats que abans havia a cada poble.
- Elevats costos dels recursos (energètics, de mà d'obra, dels complements alimentaris,...) vers als preus baixos de venda del producte.
- Es percep que el consum d'oví ha anat descendint al llarg dels anys.
- Un percentatge molt alt del consum de carn procedeix d'importacions (produïm el 25-30% del que es consumeix).

5.2. Sobre el conflicte amb la fauna salvatge

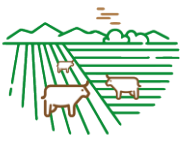
- Es constata que actualment hi ha una sèrie de conflictes amb la fauna salvatge, especialment deguts als danys directes dels porcs senglars o els voltors. Es percep, a més, que hi ha una certa incomprensió de les afeccions i els atacs sembla que es subestimen (el registre dona dades molt baixes). S'haurien de millorar alguns aspectes, com ara la tramitació de les compensacions i el reconeixement de tots els danys (directes i indirectes).
- A més de la fauna salvatge, també hi ha de vegades conflictes amb els animals de companyia i els gossos dels caçadors.
- Conflictes amb altres usuaris del medi (ex. globus aerostàtics, runners, bicicletes...).
- Transmissió de malalties (tuberculosi).

5.3. Sobre l'aplicació de la PAC

- El manteniment dels drets adquirits de pastura en comunals, dificulta l'accés als mateixos per part de nous ramaders.
- La normativa no permet l'aprofitament ramader dels guarets.
- El coeficient d'admissibilitat penalitza qualsevol superfície amb una certa densitat i alçada de la vegetació arbustiva i arbòria.

5.4. Sobre l'estricta normativa higiènic-sanitària

- Aquest apartat hauria d'englobar més normatives, no només la sanitària.
- Excessiva complexitat de la gestió administrativa de la normativa, que comporta una elevada dedicació de temps dels ramaders. Tenint en compte a més l'edat de molts dels ramaders, suposa una raó més de l'abandonament de l'activitat.
- S'hauria de confirmar l'abast real de les afeccions que té sobre la ramaderia extensiva la normativa ambiental (dejeccions ramaderes, ZEPA,...).
- Distanciament de l'administració.
- Excés de normativa.
- No es diferencien les exigències entre tipologia d'explotació (si és extensiva o són petits ramats)

5.5. Sobre la dificultat d'accés als recursos

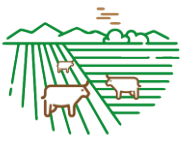
- Competència en l'accés a la terra amb altres usos agraris (cultius subvencionats per la PAC) i amb la ramaderia intensiva.
- Poca disponibilitat de regadiu que permeti una segona collita.
- Una deficient gestió de l'aplicació dels herbicides i fitosanitaris que està afectant als llocs de pastura.
- Les finques que es poden pasturar estan molt disperses i fragmentades.
- El manteniment dels drets adquirits de pastura en comunals, dificulta l'accés als mateixos per part de nous ramaders.
- Falten infraestructures i punts d'aigua disponibles.
- **En clau de proposta:**
  - Contemplar les estassades dins les polítiques forestals.

5.6. Sobre el desconeixement del sector per part de la població civil

- S'estan estenent tendències i models de consum orientades a una cerca de la naturalització (rewilding, veganisme...) llunyanes al consum de carn, encara que procedeixi de ramaderia extensiva.
- Es desconeix la importància del sector de la ramaderia extensiva pels valors i serveis que proveeix. De fet, es desconeix el funcionament d'aquesta activitat.
- Manca reconeixement de la figura del pastor i una dignificació de l'ofici.
- Manca una llei d'etiquetatge que diferenciï la producció extensiva de la intensiva, així com la procedència dels productes

5.7. Sobre la manca de formació

- Falta de mà d'obra qualificada (pastors), que tinguin molt clar en què consisteix l'ofici..

6. Priorització de les problemàtiques

Les persones participants van valorar cadascuna de les 9 agrupacions de problemàtiques a través d'una aplicació mòbil. Els resultats apareixen a continuació.

Priorització dels problemes...

Mentimeter

**Pla Estratègic
per la ramaderia
extensiva
a Catalunya
2021-2030**

11

7. Propostes per eixos

Laia Batalla, de l'Associació Rurbans-Escola de Pastors de Catalunya, va presentar l'estructura i continguts dels eixos proposats i es va adjuntar un document de treball, amb els objectius específics de cadascun dels eixos (annex 2).

Posteriorment, es va deixar una estona per a que, en petits grups, desenvolupessin propostes concretes d'actuacions o mesures a encaixar dins dels diferents eixos. A continuació apareixen les propostes generades en petits grups i en plenari.

7.1. Eix 1. Producció ramadera sostenible

1. Recolzament dels ramats de pastura petits

Es plantegen varies vies per donar un recolzament ferm als ramats de pastura petits, com ara: reducció exigències administratives, sanitàries i ambientals, reducció quota autònoms, reduccions fiscals...

2. Establiment de prioritat a la ramaderia extensiva a les polítiques públiques

---

Conscienciació per part de l'administració dels valors de la ramaderia extensiva, abocant-hi recursos i normatives per portar a terme totes les mesures que necessita el sector, entre altres, els ajuts pel pasturatge en zones de boscos, les facilitats per comercialització pròpia, la formació o l'alleujament burocràtic.

3. Facilitats i ajuts pel manteniment de gossos de treball a les explotacions

---

Facilitats per disposar dels gossos, com p.ex. la reducció de l'iva dels costos del seu manteniment i alimentació.

4. Seguiment dels nous incorporats per a que coneguin a fons el sector i la viabilitat

---

Seguiment als nous incorporats, per a que coneguin el sector a fons i per a que hi tinguin un seguiment del desenvolupament de l'activitat, especialment és important el seguiment de les gestions administratives. Acompanyar-lo amb accions formatives.

5. Creació de la figura de pastor de substitució-d'emergència

---

6. Mesures actives per defensar el ramat davant dels atacs dels predadors

---

7. Formació i contractació de pastors per part de l'administració.

Donada la funció mediambiental de l'activitat de l'activitat ramadera extensiva, es podria plantejar, en cas que no hagués interès privat, que l'administració compri ramats i contracti pastors.

7.2. Eix 2. Cadena de valor

8. Revalorització de la llana com a producte sostenible de la ramaderia extensiva

---

Revalorització de la llana, transmeten el missatge de la sostenibilitat del producte, que no té els efectes sobre el medi ambient que sí en tenen la resta de materials plàstics que consumim habitualment.

7.3. Eix 3. Gestió del territori

9. Facilitats per pasturar a totes les zones planificades per prevenir els incendis forestals (AGP, PEG, AFG i IUF).

Prevenió incendis forestals: incloure totes les zones que estan planificades (PEG - Punts estratègics de gestió- AFG -Àrees de Foment de la Gestió-, IUF - Interfície Urbana Forestal - i AGP-Àrees de Gestió Prioritària), en col·laboració amb les associacions de ramaders i propietaris.

10. Instruments de compensació a la propietat dels terrenys pasturats.

Instruments per compensar als propietaris dels terrenys forestals que deixen entrar al ramat per fer neteges i manteniment del bosc.

11. Recuperació i potenciació del patrimoni genètic autòcton

Recuperar i potenciar el patrimoni genètic autòcton (les races autòctones, en general, són les extensives), amb ajuts a les associacions de races autòctones i impuls del seu consum.

12. Recuperació dels camins ramaders

Molts dels camins ramaders s'estan perdent. Alguns s'estan recuperant, però per donar-les altres tipus d'ús públic (quads, excursionisme,...). Es demana que també es destinin recursos per recuperar i mantenir els camins ramaders.

13. Infraestructures que facilitin l'accés a les pastures (punts d'aigua, tancats, corrals,...)

7.3. Eix Transversal 1. Participació i governança

14. Adaptació normativa a les especificitats de la ramaderia extensiva.

Adaptar les normatives a la realitat del sector extensiu. Les normatives haurien de diferenciar-se per territori, per capacitat, per nombre de caps i per tipus d'explotació.

15. Espais de retrobament amb sectors ambientalistes per tal d'impulsar iniciatives conjuntes

---

Aprofitar que pot anar de la mà la ramaderia extensiva i el sector ambientalista per impulsar algunes iniciatives ramaderes.

16. Recuperació de la cogestió dels comunals

Recuperació de la cogestió dels comunals, en la que intervinguin també els pastors.

7.4. Eix Transversal 2. Valorització, comunicació i promoció

17. Creació de l'etiquetatge: "Ramaderia extensiva"

Etiquetatge ramaders extensius, per diferenciar el producte i donar major valor afegit. A l'etiqueta s'hauria de posar el nom de l'explotació (i tipologia), el nom del/la ramader/a, i la població.

7.5. Eix Transversal 3. Generació de coneixement i innovació

18. El ramat al plat: recerca i promoció gastronòmica del producte de ramaderia extensiva.

Recerca i promoció gastronòmica del producte de ramaderia extensiva, que serveixi per caracteritzar els productes i després fer promoció als restaurants i mercats.

19. Millora de les tecnologies per a un ús més eficient per part del sector de la ramaderia extensiva.

Millora i aprofitament eficient de les tecnologies, dissenyant aplicacions senzilles, que no comportin la impressió de documents i acompanyades de guies d'aprenentatge del seu ús.

20. Disseny d'una assignatura per impartir a les escoles sobre els vincles amb el mon rural.

Fomentar la pedagogia sobre la ramaderia extensiva des de petits, dissenyant una assignatura sobre els vincles amb el mon rural.

10 de novembre de 2021